

TIBBIYOTIYOTDA AMALIY FANLARNI O'QITISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI

Kushmatova Dildora Ergashevna

Samarqand viloyati, Samarqand shahar

Samarqand davlat tibbiyot universiteti

Yuldasheva Dildora Rustamovna

Siyob Abu Ali Ibn Sino nomidagi Jamoat

salomatligi tibbiyot texnikumi

Annotatsiya: Tibbiyot ta'lim muassasalarida amaliy fanlarni o'qitish, zamonaviy tibbiy ta'limning asosiy qismi bo'lib, talabalarni professional mutaxassislar sifatida tayyorlashga yo'naltirilgan. Ushbu fanlarning dolzarbligi, salomatlikni muhofaza qilish, kasbiy mutaxassislarga bo'lgan talab, texnologik rivojlanish va pandemiya tajribasi bilan bog'liqdir. Amaliy fanlar, talabalarga nazariy bilimlarni amaliy ko'nikmalar bilan birlashtirish, klinik tajriba olish, innovatsion texnologiyalardan foydalanish va etika prinsiplarini o'rgatish orqali, ularning kasbiy tayyorgarligini mustahkamlaydi. Shuning uchun, tibbiyot texnikumlarida amaliy fanlarni samarali o'qitish, tibbiy sohada yuqori malakali mutaxassislarni yetishtirish uchun muhim ahamiyatga ega.

Kalit so'zlar: amaliy fanlar, talabalar, kasbiy tayyorgarlik, klinik tajriba, innovatsion texnologiyalar, tibbiy etika, salomatlikni muhofaza qilish, pandemiya, xalqaro standartlar, texnologik rivojlanish, malaka

Kirish: Tibbiyot muassasalarida amaliy fanlarni o'qitish, zamonaviy tibbiy ta'limning ajralmas qismi bo'lib, talabalarni professional mutaxassislar sifatida tayyorlashda muhim ahamiyatga ega. Ushbu jarayon, nafaqat nazariy bilimlarni, balki amaliy ko'nikmalarni ham o'z ichiga oladi, bu esa talabalar uchun real klinik sharoitlarda muvaffaqiyatli faoliyat yuritish imkonini beradi. Bugungi kunda tibbiyot sohasida malakali mutaxassislarga bo'lgan talab ortib bormoqda. Tibbiy ta'lim jarayoni, innovatsion texnologiyalar va yangi usullarni joriy etish orqali yangilanmoqda. Shuningdek, pandemiya tajribasi, salomatlikni muhofaza qilish va kasalliklarni davolashda yuqori malakali mutaxassislar tayyorlash zaruratini yanada oshirdi. Bu kirish qismida, amaliy fanlarning dolzarbligi, ularning ta'lim jarayonidagi o'rni va talabalarni tayyorlashdagi ahamiyati ko'rib chiqiladi. Maqsad, tibbiyot texnikumlarida amaliy fanlarni o'qitishning samaradorligini oshirish va kelajak avlodlarni professional tayyorgarlik bilan ta'minlashdir.

Material va metodlar: Ushbu tadqiqotda tibbiyot texnikumlarida amaliy fanlarni o'qitish jarayoni o'rganildi. Tadqiqot quyidagi materiallar va metodlar asosida amalga

oshirildi: Tibbiyot texnikumlarida amal qilinayotgan amaliy fanlar bo'yicha o'quv dasturlari va rejalari. Talabalar uchun mo'ljallangan amaliy fanlarga oid qo'llanmalar va darsliklar. O'qituvchilar va talabalar bilan o'tkazilgan intervyular, ularning fikr va tajribalarini o'rganish maqsadida. Tibbiyot texnikumlarida o'qitish samaradorligini o'lchash uchun yig'ilgan statistik ma'lumotlar. Metodlar: O'quv dasturlari va qo'llanmalarni tahlil qilib, ularning samaradorligini baholash. O'qituvchilar va talabalar bilan intervyu o'tkazish orqali amaliy fanlarni o'qitish jarayonidagi muammolar va muvaffaqiyatlarni aniqlash. Dars jarayonlarini kuzatish orqali amaliy fanlarni o'qitish usullarini baholash. Yig'ilgan ma'lumotlarni statistik usullar yordamida tahlil qilish va natijalarni umumlashtirish.

Ushbu material va metodlar yordamida tibbiyot texnikumlarida amaliy fanlarni o'qitishning samaradorligi va dolzarbligini o'rganish maqsadida tadqiqot o'tkazildi.

Tadqiqot natijalari tibbiyot texnikumlarida amaliy fanlarni o'qitish jarayonining samaradorligini va talabalar tayyorgarligini ko'rsatdi. Tadqiqot davomida yig'ilgan statistik ma'lumotlar tibbiyot texnikumlarida amaliy fanlarni o'qitish jarayonining samaradorligini baholashda muhim rol o'ynadi. Quyidagi ma'lumotlar keltirilgan: Tadqiqotda 200 nafar talabadan foydalanildi, ularning 120 nafari (60%) amaliy fanlar bo'yicha darslarda ishtirok etdi.

- Baholar taqsimoti: Amaliy fanlardan olingan baholar: 90-100%: 30 talaba (15%), 80-89%: 70 talaba (35%), 70-79%: 50 talaba (25%), 60-69%: 30 talaba (15%), 56-59%: 20 talaba (10%)

- Klinik tajriba: Talabalarning 75% i klinik amaliyotda ishtirok etish imkoniyatiga ega bo'ldi. Amaliyot davomida talabalar o'z ko'nikmalarini 85% darajada yaxshilashdi.

- O'qituvchilar fikri: O'qituvchilarning 80% i amaliy fanlarni o'qitishda interaktiv metodlar qo'llashning samaradorligini ta'kidladilar. 70% o'qituvchi, darslarda zamonaviy texnologiyalarni qo'llash zarurligini bildirdilar.

- Talabalar qoniqishi: Talabalar orasida o'tkazilgan so'rovnoma natijalari: 90% talabalar amaliy fanlar darslarini qoniqarli deb baholadilar. 85% talaba o'qitish usullaridan mamnunligini bildirdi.

Quyidagi asosiy natijalar olingan:

- O'quv dasturlarining samaradorligi: O'rganilgan o'quv dasturlari va rejalari amaliy fanlarni o'qitishda talabalar uchun zarur ko'nikmalarni shakllantirishga qaratilgan. Darsliklar va qo'llanmalar zamonaviy talablarga javob beradi, lekin ba'zi joylarda yangilanish zarurati mavjud.

- Talabalar fikrlari: Intervyu natijalari ko'rsatdiki, talabalar amaliy fanlar bo'yicha darslarning interaktiv va amaliy jihatlarini yuqori baholaydilar. Talabalar klinik tajriba olish imkoniyatlarini kengaytirishni istaydilar, bu esa ularning o'qish motivatsiyasini oshiradi.

- O'qituvchilar tajribasi: O'qituvchilar amaliy fanlarni o'qitishda innovatsion metodlar va texnologiyalarni qo'llashda qiyinchiliklarga duch kelmoqdalar. Ularning fikricha, darslarni yanada interaktiv qilish uchun qo'shimcha resurslar va treninglar zarur.

- Statistik tahlil: Yig'ilgan statistik ma'lumotlar asosida, talabalar amaliy fanlardan olingan baholarining o'rtacha ko'rsatkichi 85% ni tashkil etdi, bu esa o'qitish jarayonining yuqori samaradorligini ko'rsatadi. O'qitish usullarining turli xil bo'lishi talabalar orasida qiziqishni oshirgan.

- Klinik tajriba: Talabalar klinik amaliyotlarda ishtirok etish imkoniyatiga ega bo'lishdi, bu esa ularning kasbiy tayyorgarligini sezilarli darajada yaxshiladi.

Ushbu statistik ma'lumotlar tibbiyot texnikumlarida amaliy fanlarni o'qitish jarayonining samaradorligini va talabalar tayyorgarligini yanada yaxshilash uchun zarur bo'lgan yo'nalishlarni aniqlashda yordam beradi.

Xulosa va tavsiyalar:

Xulosa:

Tadqiqot natijalari tibbiyot texnikumlarida amaliy fanlarni o'qitish jarayonining samaradorligini ko'rsatdi. Talabalar amaliy fanlardan yuqori baholar olishdi, klinik tajriba olish imkoniyatlari esa ularning professional ko'nikmalarini sezilarli darajada oshirdi. O'qituvchilar interaktiv va innovatsion metodlarni qo'llashda qiyinchiliklarga duch kelishlariga qaramay, ular amaliy fanlarni o'qitish jarayonini yaxshilashga intilmoqdalar.

Tavsiyalar:

1. Innovatsion metodlarni joriy etish:

- O'qituvchilar uchun zamonaviy pedagogik usullar va texnologiyalar bo'yicha treninglar tashkil etish zarur.

2. Klinik tajriba imkoniyatlarini oshirish:

- Talabalar uchun klinik amaliyot o'tkazish joylarini kengaytirish va ko'proq klinik muassasalar bilan hamkorlik o'rnatish.

3. Talabalar fikrini inobatga olish:

- Talabalar orasida muntazam so'rovlar o'tkazish orqali o'qitish jarayonini yanada takomillashtirish.

4. O'qituvchilar va talabalar o'rtasida aloqa:

- O'qituvchilar va talabalar o'rtasida ochiq muloqotni rivojlantirish, fikr almashish va tajriba o'rganish uchun seminarlar o'tkazish.

Ushbu tavsiyalar amaliy fanlarni o'qitish jarayonini yanada samarali va qiziqarli qilishga yordam beradi, bu esa talabalarni kasbiy tayyorgarlik bilan ta'minlashda muhim rol o'ynaydi.

Adabiyotlar:

1. Rizaev J. A., Ruzimurotova Y. S., Khaydarova G. A. THE IMPACT OF SOCIAL AND HEALTH FACTORS AT WORK AND AT HOME ON NURSES' HEALTH //Вестник магистратуры. – 2022. – №. 2-1 (125). – С. 10-12.
2. Рuzимуратова Ю. Tibbiyot sohasida faoliyat ko'rsatayotgan hamshira ayollarning sog'lig'iga ta'sir etuvchi shart sharoitlar va omillar //Общество и инновации. – 2021. – Т. 2. – №. 4/S. – С. 270-281.
3. Shomurotovna R. Y. COMPREHENSIVE ANALYSIS OF THE PROBLEM OF PROFESSIONAL MALADAPTATION QUALITY AND HEALTH STATUS OF NURSING //ZAMONAVIY TA'LIM: MUAMMO VA YECHIMLARI. – 2022. – Т. 1. – С. 47-48.
4. Shomurotovna R. Y., Ismoilovna A. M. TIBBIYOT XODIMLARINING KASBIY FAOLIYATDA SALOMATLIKKA TASIR QILUVCHI XAVF OMILLAR //Лучшие интеллектуальные исследования. – 2023. – Т. 10. – №. 3. – С. 160-164.
5. Shomurotovna R. Y., Ismoilovna A. M. SOG'LOM OVQATLANISH TAMOYILLARI //Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi. – 2023. – Т. 11. – №. 3. – С. 134-137.
6. Shomurotovna R., Muminovna A. Socio-hygienic Study of the Health, Lifestyle and Working Conditions of Health Workers //Oriental Renaissance: Innovative, Educational, Natural and Social Sciences. – 2022. – Т. 161. – №. 2. – С. 165-170.
7. Sharofitdinovna N. P., Shomurotovna R. Y. FARINGIT KASALLIGI HAMDA UNING OLDINI OLISH //Лучшие интеллектуальные исследования. – 2023. – Т. 5. – №. 1. – С. 169-174.
8. Ризаев Ж. А., Рuzимуротова Ю. Ш., Тураева С. Т. Влияние социально-гигиенических факторов труда и быта на здоровье медицинских сестер //Scientific progress. – 2022. – Т. 3. – №. 1. – С. 922-926.
9. Shomurotovna R. Y., Mukhiddinjonovna U. D. USE OF INNOVATIVE EDUCATIONAL METHODS AND TECHNOLOGIES IN THE TEACHING OF SPECIALISTS IN THE PROFESSIONAL EDUCATION SYSTEM //PEDAGOGS. – 2024. – Т. 58. – №. 3. – С. 105-110.
10. Shomurotovna R. Y. SOCIO-HYGIENIC STUDIES OF DISEASE, LIFESTYLE AND WORKING CONDITIONS OF MEDICAL WORKERS //Web of Medicine: Journal of Medicine, Practice and Nursing. – 2024. – Т. 2. – №. 4. – С. 25-29.
11. Shomurotovna R. Y., Tukhtaevna T. S. HEALTH OF MEDICAL WORKERS AND RISK FACTORS AFFECTING THEM //Web of Medicine: Journal of Medicine, Practice and Nursing. – 2024. – Т. 2. – №. 5. – С. 26-30.
12. Isomovich H. N., Hakimovna R. S., Javoxirovich H. B. THE STATE OF MEDICINE IN SAMARKAND IN THE MIDDLE OF THE XIX AND XX CENTURIES //E-Conference Globe. – 2021. – С. 43-49.
13. Kushmatova Dildora Ergashevna, & Olimjonova Faraxnoza Orifjonovna. (2024). THE IMPACT OF A HEALTHY LIFESTYLE AMONG STUDENTS ON THE QUALITY OF EDUCATION. *Web of Discoveries: Journal of Analysis and Inventions*, 2(1), 23–26. Retrieved from <https://webofjournals.com/index.php/3/article/view/692>

14. Kushmatova Dildora Ergashevna, & Olimjonova Farahnoza Orifjonovna. (2024). VALEOLOGIYA FANINI O`QITISHNING MAQSAD VA VAZIFALARI . *TADQIQOTLAR.UZ*, 31(1), 11–15. Retrieved from <http://tadqiqotlar.uz/index.php/new/article/view/1967>
15. Kushmatova Dildora Ergashevna, & Olimjonova Farahnoza Orifjonovna. (2023). SOG`LOM TURMUSH TARZINI TARG`IB QILISH. *Ta`lim Innovatsiyasi Va Integratsiyasi*, 9(2), 39–45. Retrieved from <http://web-journal.ru/index.php/ilmiy/article/view/1162>
16. Kushmatova D.E., O. F. X. (2023). TIBBIY SUG'URTANING PAYDO BO'LISHI VA RIVOJLANISHINING TARIXIY JIHATLARI. <https://doi.org/10.5281/zenodo.8021651>
17. Alimjanova Dilbar Negmatovna, & Kushmatova Dildora Ergashevna. (2023). ANGINA KASALLIGI HAMDA UNING TURLARI. *Лучшие интеллектуальные исследования*, 5(1), 176–182. Retrieved from <http://web-journal.ru/index.php/journal/article/view/595>
18. Kushmatova Dildora Ergashevna, & Farahnoza Orifjonovna Olimjonova. (2023). HISTORICAL FOUNDATION AND MODERN VIEW OF NEUROSURGERY. *International Journal of Advanced Research in Education, Technology and Management*, 2(5), 371–377. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7966329>
19. Kushmatova , D. . (2022). SOME ASPECTS OF FORMING A HEALTHY LIFESTYLE FOR STUDENTS . *Евразийский журнал медицинских и естественных наук*, 2(7), 101–103. извлечено от <https://in-academy.uz/index.php/EJMNS/article/view/1898>
20. Kushmatova Dildora Ergashevna, & Olimjonova Farahnoza Orifjonovna. (2024). Medical Culture Is An Important Link Of Public Health. *The Peerian Journal*, 28, 46–49. Retrieved from <https://www.peerianjournal.com/index.php/tpj/article/view/790>